

Guía Docente				
Datos Identificativos				2019/20
Asignatura (*)	Urbanística 5	Código	630G02042	
Titulación	Grao en Estudos de Arquitectura			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Quinto	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos, Urbanismo e Composición			
Coordinación	Rodriguez Alvarez, Jorge	Correo electrónico	jorge.ralvarez@udc.es	
Profesorado	Diaz Revilla, Alfonso Llamazares Castro, Jesus Rodriguez Alvarez, Jorge Seoane Prado, Enrique	Correo electrónico	a.diaz.revilla@udc.es j.llamazares@udc.es jorge.ralvarez@udc.es enrique.seoane@udc.es	
Web				
Descrición xeral	El desarrollo del curso se realiza apartir de clases teóricas y taller, que en parte, será relizado en común con Proyectos IX. Se pretende incidir sobre un ámbito territorial inconcluso, desde las operaciones de regeneración urbana necesarias para una intervención urbanística adecuada al momento presente. Se trata de actuar sobre espacios carentes de la necesaria accesibilidad, de la necesaria integración de usos y tipos edificatorios, para proponer una actuación que, apoyándose en la formalización del espacio colectivo público y privado, en la mejora de la urbanización, y en la adecuada respuesta edificatoria a las condiciones ya existentes, proponga respuestas rehabilitadoras en su vertiente ambiental y edificatoria.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A34	Capacidade para a concepción, a práctica e desenvolvemento de proxectos básicos e de execución, esbozos e anteprojectos. (T)
A35	Capacidade para a concepción, a práctica e desenvolvemento de proxectos urbanos. (T)
A36	Capacidade para a concepción, a práctica e desenvolvemento de dirección de obras. (T)
A37	Capacidade para elaborar programas funcionais de edificios e espazos urbanos. (T)
A39	Aptitude para suprimir barreiras arquitectónicas. (T)
A41	Aptitude para resolver o acondicionamento ambiental pasivo, incluíndo o illamento térmico e acústico, o control climático, o rendemento enerxético e a iluminación natural. (T)
A42	Aptitude para catalogar o patrimonio edificado e urbano e planificar a súa protección. (T)
A44	Capacidade para redactar proxectos de obra civil. (T)
A45	Capacidade para deseñar e executar trazados urbanos e proxectos de urbanización, xardinería e paisaxe. (T)
A46	Capacidade para aplicar normas e ordenanzas urbanísticas.
A47	Capacidade para elaborar estudos medioambientais, paisaxísticos e de corrección de impactos ambientais. (T)
A52	Coñecemento axeitado da ecoloxía, a sostibilidade e os principios de conservación de recursos enerxéticos e medioambientais.
A53	Coñecemento axeitado das tradicións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas da cultura occidental, así como dos seus fundamentos técnicos, climáticos, económicos, sociais e ideolóxicos.
A55	Coñecemento axeitado da relación entre os patróns culturais e as responsabilidades sociais do arquitecto.
A58	Coñecemento axeitado dos fundamentos metodolóxicos do planeamento urbano e a ordenación territorial e metropolitana.
A59	Coñecemento dos mecanismos de redacción e xestión dos planos urbanísticos a calquera escala.
A60	Coñecemento da regulamentación civil, administrativa, urbanística, da edificación e da industria relativa ao desempeño profesional.
A61	Coñecemento do análise de viabilidade e a supervisión e coordinación de proxectos integrais.
A62	Coñecemento da tasación de bens inmobles.
A63	Elaboración, presentación e defensa ante un Tribunal Universitario dun traballo académico orixinal realizado individualmente relacionado con calquera das disciplinas cursadas.

B4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado coma non especializado
B5	Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B8	Coñecer o urbanismo e as técnicas aplicadas no proceso de planificación
B11	Coñecer as industrias, organizacións, normativas e procedementos para plasmar os proxectos en edificios e para integrar os planos na planificación
B12	Comprender as relacións entre as persoas e os edificios e entre estes e o seu entorno, así como a necesidade de relacionar os edificios e os espazos situados entre eles en función das necesidades e da escala humana
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ao longo da súa vida
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia do aprendizaxe ao longo da vida
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Establecer criterios para proxectar o espazo exterior	A34 A35 A36 A37 A39 A41 A42 A44 A45 A46 A47 A52 A53	B4 B5 B8
Adquirir coñecementos para liderar e coordinar a execución material das obras de desenvolvemento urbán	A55 A58 A59 A60 A61 A62 A63	B11 B12	C6 C8

Aprender a organizar o proceso de construción dá urbanidade e afondar na definición do desenvolvemento urbano, con prioridade para o tratamento da forma e espazo a partir dun deseño, mellorar a capacidade do alumno para actuar profesionalmente sobre os distintos asentamentos urbanos e / ou rurais, designando crecemento, mellora ou transformación, colocándoo en conexión con regulatórios, construción e programación temporal e aspectos económicos que unha intervención deste tipo acarrega	A34	B4	C1
	A35	B5	C3
	A36	B8	C4
	A37	B11	C5
	A39	B12	C6
	A41		C7
	A42		C8
	A44		
	A45		
	A46		
	A47		
	A52		
	A53		
	A55		
	A58		
	A59		
A60			
A61			
A62			
A63			

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Comprender e analizar a realidade existente e expoñelo das técnicas de representación que priorizan a capacidade de síntese e comunicación.	<ul style="list-style-type: none"> - Representación sintética e analítica do territorio a través de esbozos, diagramas, diagramas, perspectivas, plantas e seccións, etc. - Representación e análise do territorio a través de modelos reais e virtuais. - Representación de información complexa e sectorial do territorio a través de blogs, plataformas, fotografías, videos, collages, etc.
2. Propoñer un programa estruturado e preparar propostas transformativas.	- Programa de usos, desenvolvemento urbano e condicións básicas da operación transformadora.
3. Preparación de propostas, estratexias ou proxectos.	<ul style="list-style-type: none"> - Plans estratéxicos. - Plans especiais (reforma interna, protección, medioambiental, etc.) - Planificación urbana.
4. Formalidade da proposta grupal e da proposta individual.	<ul style="list-style-type: none"> - Proxectos urbanos. - Proxectos de urbanización. - Proxectos para o condicionamento do espazo exterior.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Estudo de casos	C5 C6 C7 C8	5	5	10

Obradoiro	A34 A35 A36 A37 A39 A41 A42 A44 A45 A46 A47 A52 A53 A55 A58 A60 A61 A62 A63 B4 B5 B8 B11 C1 C3 C4	27	54	81
Discusión dirixida	B8 B11 B12 C1 C3 C4 C5 C7 C8	8	16	24
Sesión maxistral	A52 A53 A55 A58 A59 A61 B8 B11	11	11	22
Análise de fontes documentais	C3 C4 C5 C8	1	2	3
Proba obxectiva	A35 A52 A53 A55 A58 A59 A60 B8 C1	1	2	3
Proba práctica	A34 A35 A36 A37 A39 A41 A42 A45 A46 A47 A52 A53 A59	3	3	6
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Os conceptos teóricos presentados nas clases teóricas aplicaranse nun breve ensaio orixinal a través do estudo e análise de casos
Obradoiro	Serán formalizados grupos de traballo de 3-4 alumnos que desenvolverán as prácticas longas de curso para dar lugar a propostas individuais nas últimas catro semanas. Os talleres e clases serán o lugar onde se desenvolverá a evolución das propostas. Parte deste traballo farase con proxectos
Discusión dirixida	As lecturas da materia e as clases maxistras servirán de punto de partida para discusións sobre os temas relevantes da materia
Sesión maxistral	As clases teóricas axudarán a presentar temas instrumentais e referencias ao proxecto
Análise de fontes documentais	O traballo proposto implicará a recollida e procesamento de fontes documentais para desenvolver unha cartografía analítica e proactiva, completando e actualizando a información existente a través do traballo de campo.
Proba obxectiva	Exame teórico dos contidos explicados na clase e/ou na bibliografía da materia
Proba práctica	Proba individual que se realizará na aula designada. Consistirá na resolución, no esbozo-anteprojecto, dun programa de intervención sobre o alcance do traballo do curso

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Proba práctica Obradoiro	Os grupos de alumnos deberán facer presentacións públicas dos traballos elaborados, derivados deles correccións colectivas, tanto no taller compartido con proxectos como no propio taller da materia. Ao final do 2º mes do curso, presentárase o traballo en grupo e comezase o traballo individual.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba práctica	A34 A35 A36 A37 A39 A41 A42 A45 A46 A47 A52 A53 A59	Será valorada a capacidade de interpretación e resolución efectiva do problema proposto, tendo en conta as restricións do lugar, tanto programáticas, ambientais, topográficas ou normativas	15

Estudo de casos	C5 C6 C7 C8	Realizarase un breve traballo de investigación sobre temas relevantes para a materia. Obxectividade, capacidade crítica de análise, orixinalidade, uso de convencións na redacción de artigos científicos e uso da bibliografía serán avaliados. O plaxio será motivo de suspenso da materia segundo a normativa da UDC	10
Obradoiro	A34 A35 A36 A37 A39 A41 A42 A44 A45 A46 A47 A52 A53 A55 A58 A60 A61 A62 A63 B4 B5 B8 B11 C1 C3 C4	A participación activa na clase, a asistencia, o progreso adecuado no traballo e o cumprimento dos obxectivos concretos propostos na declaración do taller serán avaliados. As obras incluírán unha parte do grupo e un desenvolvemento individual. Cada unha destas partes será avaliada de forma independente e será necesario aprobar as dúas partes.	50
Discusión dirixida	B8 B11 B12 C1 C3 C4 C5 C7 C8	Evalúarase o participar activamente, actitude crítica, cultura arquitectónica e urbana e a capacidade de articular e expoñer opinións motivadas en público.	5
Sesión maxistral	A52 A53 A55 A58 A59 A61 B8 B11	A asistencia e asimilación e aplicación dos contidos serán avaliados nas prácticas de clase e casos prácticos. A asistencia é obligatoria. Nas clases maxistráis non estará permitido o uso de dispositivos móbiles ou ordenadores a menos que o indique o profesor	5
Proba obxectiva	A35 A52 A53 A55 A58 A59 A60 B8 C1	Avaliarase a adquisición dos coñecementos teóricos introducidos no curso	15

Observacións avaliación

Na avaliación xeral do curso estarán presentes os seguintes aspectos: asistencia a clase e obradoiros, avaliación do traballo en grupo, avaliación do traballo individual, proba obxectiva.

A asistencia á clase (mínimo do 80%) e a superación da proba práctica, taballo de curso e proba obxectiva son fundamentais para aprobar a materia.

No caso de suspenso dunha das partes, ésta deberá repetirse na segunda oportunidade

A proba obxectiva e a proba práctica forman parte do exame final, polo que de suspender unha parte deberá repetirse o examen ao completo a segunda oportunidade (proba práctica máis proba obxectiva)

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>Os profesores da materia indicarán as lecturas obrigatorias para o seguemento das clases teóricas e discusións dirixidas. A seguinte lista conforma a bibliografía básica da materia</p> <p>Alexander, C. (1980). El lenguaje de patrones. Barcelona: Gustavo Gili</p> <p>Álvarez Blanco, A. Carro Patiño, I. & Vázquez Suarez, E. eds. (2018) DRU 8: O Salnés-Cambados Universidade da Coruña</p> <p>Ashihara, Y. (1982). El diseño de espacios exteriores. Barcelona: Gustavo Gili</p> <p>Bentley, Alcock, Murrain McGlynn, Smith (1999). Entornos vitales. Hacia un entorno urbano y arquitectónico más humano. Manual Práctico. Barcelona: Gustavo Gili</p> <p>Busquets, J & Correa, F. (2006). Ciudades X Formas. Una nueva mirada hacia el proyecto urbanístico. Harvard University</p> <p>Corominas, M. Sabaté, J. Sotoca, A. (2007). Planes muy especiales. COAC Escola Sert</p> <p>DALDA ESCUDERO, Juan Luís. DRU-2. Teoría y método del planeamiento general y urbano. A Coruña: Departamento de Proxectos Arquitectónicos e Urbanismo, Universidade da Coruña, 2009</p> <p>Falcón, A. (2007). Espacios verdes para una ciudad sostenible. Planificación, proyecto y gestión. Barcelona: Gustavo Gili</p> <p>Fernández Prado, M. Rodríguez Álvarez, J. ed. (2013) DRU 7: Miscelánea Urbanística: Experiencias, retos e instrumentos. Departamento de Proxectos Arquitectónicos y Urbanismo. Universidade da Coruña</p> <p>Gehl, J. (2006). La humanización del espacio urbano. La vida social entre los edificios. Barcelona: Editorial Reverté</p> <p>GONZÁLEZ-CEBRIÁN TELLO, José Juan. DRU-3. Intervención sobre el Medio Rural en Galicia. Una aproximación a su realidad territorial. A Coruña: Departamento de Proxectos Arquitectónicos e Urbanismo, Universidade da Coruña, 2009</p> <p>GONZÁLEZ HARGUINDEY, Javier; PEÑA PEREDA, Felipe (coords.). DRU-6. Juan Luís Dalda Escudero. Urbanista. A Coruña: Departamento de Proxectos Arquitectónicos e Urbanismo, Universidade da Coruña, 2011</p> <p>Herce, M. (2009). Sobre la movilidad en la ciudad. Barcelona: Editorial Reverté</p> <p>INSS (1994). Manual de accesibilidad. Madrid: Ministerio de Asuntos Sociales</p> <p>Lynch, K. (1980). La planificación del sitio. Barcelona: Gustavo Gili</p> <p>McCluskey, J. (1985). El diseño de vías urbanas. Barcelona: Gustavo Gili</p> <p>McCluskey, J. (1987). Parking. Manual de diseño ambiental. Barcelona: Gustavo Gili</p> <p>Rodríguez Álvarez, J. ed. (2017) DRU 9: La ciudad y su territorio: Líneas de investigación del grupo GCeT. Universidade da Coruña</p> <p>RODRÍGUEZ ÁLVAREZ, Jorge (coord.). DRU-5. Vilagarcía. Muestra de los Trabajos de Taller. Curso 2009-10. A Coruña: Departamento de Proxectos Arquitectónicos e Urbanismo, Universidade da Coruña, 2011</p> <p>Solá-Morales, M. (1987). El proyecto urbano I. UR N5 Solá-Morales, M. (1988). El proyecto urbano II. UR N6</p>
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Urbanística 4/630G02032

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Proxectos 9/630G02041

Materias que continúan o temario

Paisaxe e Hábitat sostible/630G02056

Actuacións Urbanísticas Contemporáneas/630G02060

Observacións

(*) A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías